

Atacs i setges a la ciutat de Tortosa

Context	Data	Defensors	Assetjadors	Resultat	
III aC II aC I II III IV V VI VII VIII IX X XI XII XIII XIV XV XVI XVII XVIII XIX XX XXI	Hibera poblada l'iber?				
Dertosa Ciutat imperial					
	Ràtzies dels Francs	s. III	Ciutat romana	Francs	No es té informació exacta.
	Ràtzies dels Carolingis	804-807-8	Califat Omeia	Lluís el Pietós, emperador del Sacre Imperi.	Retirada
	Ràtzia del comtat de Barcelona	945	Califat Omeia	Sunyer I, comte de Barcelona.	Rendició. Sotmès a tributs.
	Croada contra el Califat almoràvit	1148	Emirat de Turtuxa	Ramon Berenguer IV (Principat), amb suport de l'orde del Temple i la flota genovesa.	Rendició. Fi del domini àrab.
1365-1370 Construcció de les muralles medievals.					
	Guerra Civil Catalana contra Joan II (1462-1472)	1465	Consell del Principat de Catalunya. Suport de Castella i Portugal.	Joan II. Suport d'Aragó, València, França i els remences.	Rendició
1642-50 Construcció de les primeres fortificacions i baluards.					
	Guerra dels Segadors (1640-1652)	1640	Institucions catalanes. Suport de França.	Tropes espanyoles de Felip IV. Complicitat del bisbat i la noblesa.	Rendició
	en el context de la Guerra dels 30 anys (1618-1648)	1642	Tropes espanyoles	Tropes franceses i institucions catalanes.	Retirada
		1648	Tropes espanyoles	Tropes franceses i institucions catalanes.	Rendició
		1650	Tropes franceses i institucions catalanes	Tropes espanyoles de Felip IV.	Rendició
	Guerra de Successió espanyola (1701-1715)	1708	Principat de Catalunya. Suport d'Anglaterra (austriacistes).	Tropes espanyoles de Felip V. Suport de França (borbònics).	Rendició
1708-1715 Construcció de les darreres fortificacions.					
	Guerra del Francès (1808-1814)	1810	Tropes espanyoles. Suport d'Anglaterra i Portugal.	Tropes franceses de Napoleó.	Rendició
1862-1892 Enderroc de muralles i edificació dels primers eixamples. 1997 Primera escola-taller de rehabilitació de les muralles.					

LES MURALLES DE TORTOSA

Àmbit URBÀ/HISTÒ 5

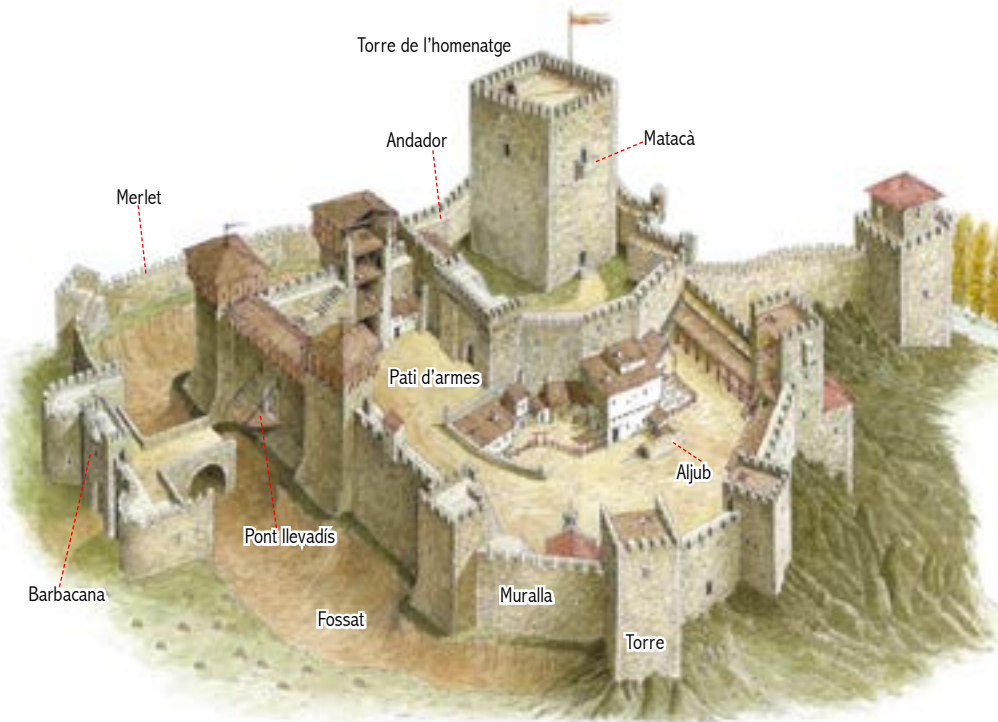
Aquest quadern és una reelaboració del dissenyat els anys 1999 i 2002 per Óscar Cid, Felip Cid i Albert González, editat per l'Ajuntament de Tortosa.

© CdA delta de l'Ebre
1a edició: desembre 2016

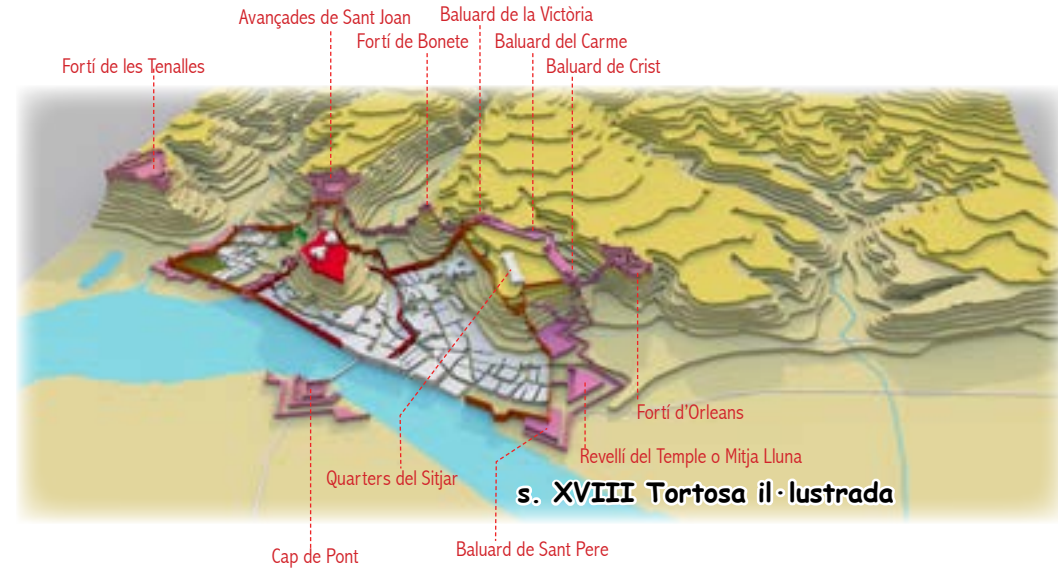
Quadern de treball
Cicle Superior de Primària /
1r i 2n Cicle d'ESO

El castell medieval (s. XIV)

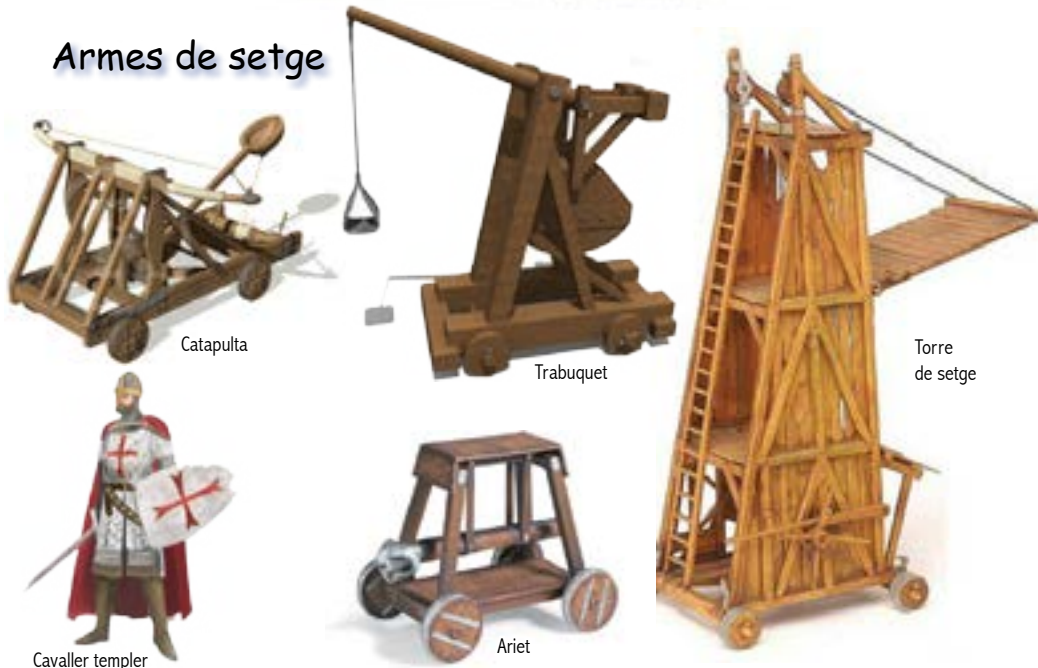

imatge del dibuixant Isidoro González-Adalid (<http://trazosyboquejos.blogspot.com.es>)

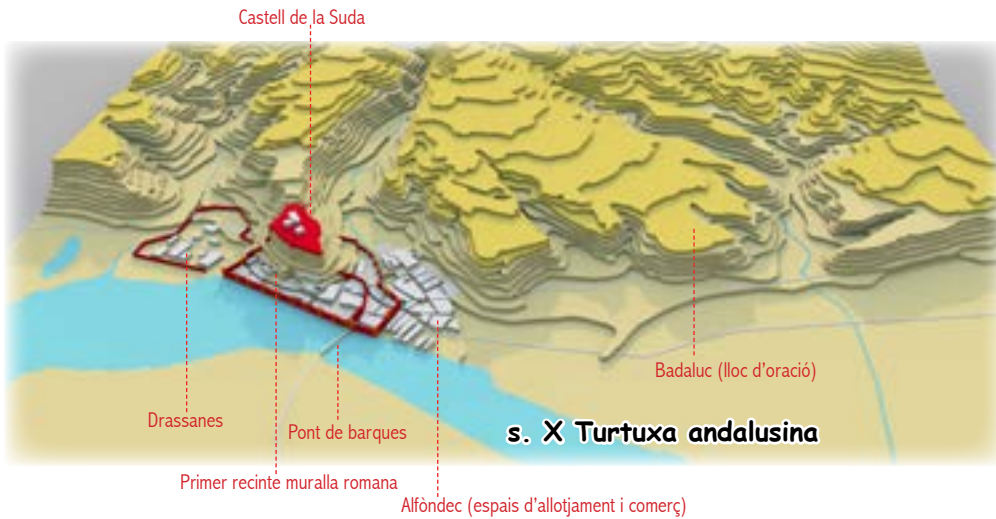
A finals del s. XV i al s. XVI s'introdueixen noves tàctiques militars amb l'ús de les armes de foc i els canons. Això implica la construcció de nous sistemes de fortificacions: revellins, baluards i fortins. A Tortosa, després de la guerra dels Segadors, es construeixen, a la segona meitat del s. XVII i principis del XVIII, seguint el sistema defensiu de l'enginyer militar francès Sébastien Vauban.

Armes de setge

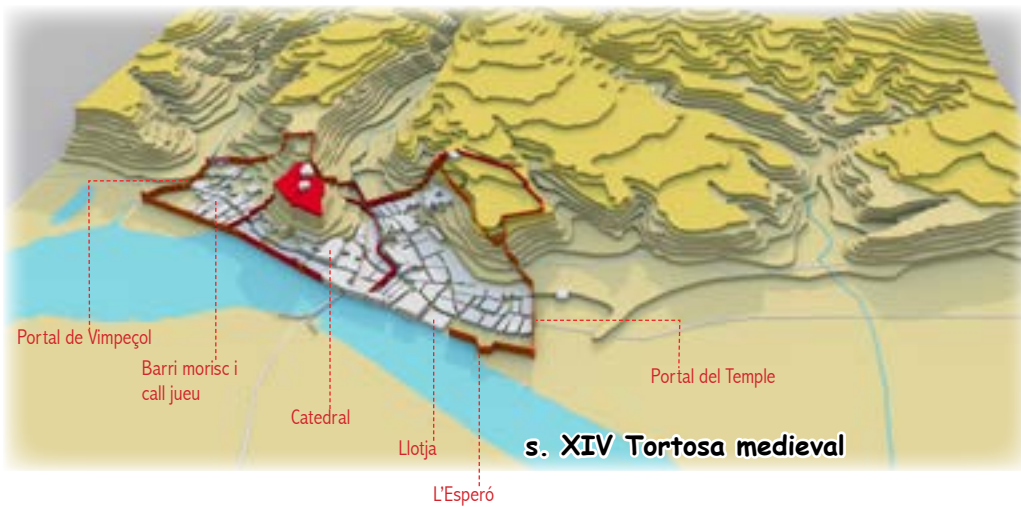

El s. XIX, els avenços en artilleria fan obsolets els sistemes defensius de les muralles, que es veuen més com un element repressiu i limitador del creixement urbà que no defensiu. Com en d'altres ciutats, a la segona meitat del s. XIX es comencen a enderrocar les muralles, per tal de poder construir els eixamples i les noves avingudes. Actualment només es conserven la meitat dels més de dotze quilòmetres de muralles que hi havia el s. XVIII.

Evolució de les muralles de Tortosa

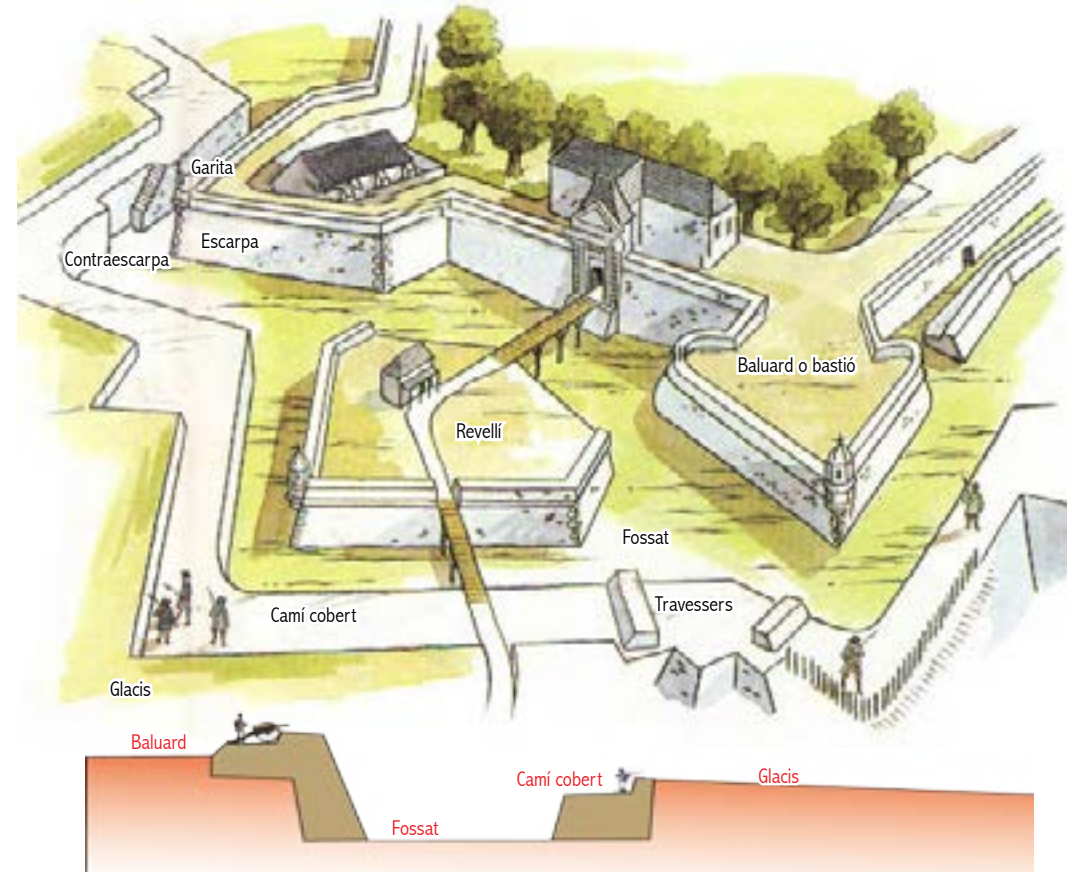

Se suposa que hi havia un poblat iber dalt del turó de la Suda, que devia estar emmurallat al s.II aC. Durant l'imperi romà, la ciutat de Dertosa s'estén al peu del turó i té un recinte emmurallat aixecat al s. III. El visigots mantenen aquestes muralles durant el seu domini (s. VI-VII). Els àrabs augmenten el recinte emmurallat el s. IX i el s. X, per protegir els barris que s'havien construït fora de les muralles.

Durant el regnat de Pere III el Cerimoniós, a causa de la guerra del dos Peres contra Castella, es decideix augmentar i reforçar el recinte emmurallat de la ciutat, per tal d'incloure les vilanoves que s'havien format extramurs als actuals barris de Remolins, Rastre i Temple. De fet, les reparacions de portals, torres i muralles, serà una tasca continuada al llarg del s. XIV, XV i XVI.

La fortificació de Vauban (s.XVIII)

Dibuix de Quim Bou (Revista Cavall Fort, núm. 1243)

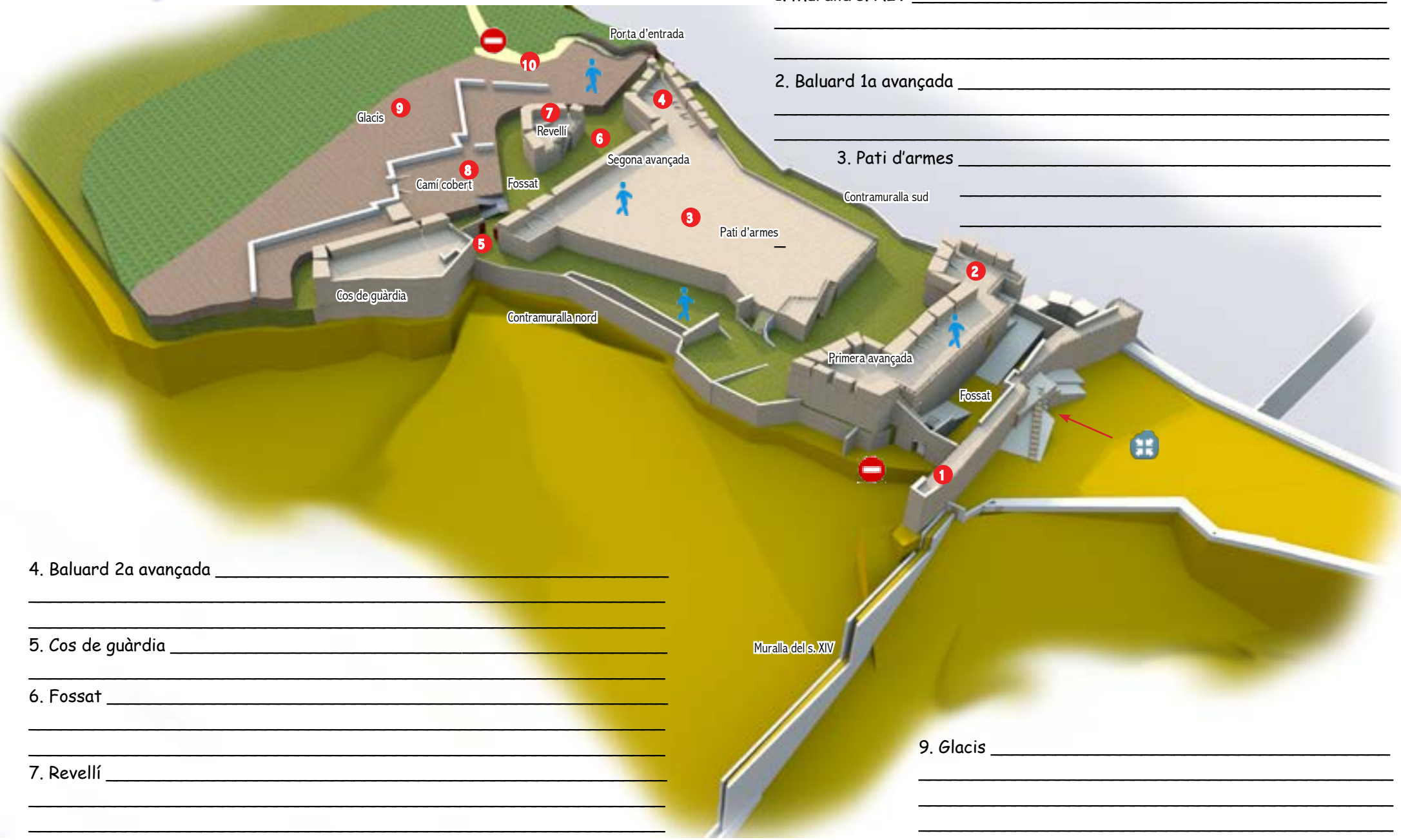
Sapadors construint trinxeres

Tècniques i armes de setge

Soldat de Napoleó

Les avançades de Sant Joan

1. Muralla s. XIV _____

2. Baluard 1a avançada _____

3. Pati d'armes _____

4. Baluard 2a avançada _____

5. Cos de guàrdia _____

6. Fossat _____

7. Revellí _____

8. Camí cobert _____

9. Glacis _____

10. Entrada _____